

Vedlegg - Utfyllende beskrivelse av forordning (EU) 2020/687 – akvatiske dyr

Hva plikter driftsansvarlig å gjøre ved mistanke om A-sykdom? Artikkel 70

Ved mistanke om en kategori A-sykdom hos akvatiske dyr av mottagelige arter, skal driftsansvarlig iverksette følgende tiltak for å forhindre spredning av smitte:

- Hvis teknisk mulig, isolere alle dyr som er mistenkt smittet.
- Forby flytting av akvakulturdyr fra og til anlegget.
- Registrere alle besøkende og forflytninger fra og til anlegget.
- Holde produkter, utstyr, materiale eller forbindelser som kan antas å være forurenset og som kan spre smitte isolert, og hvis praktisk mulig beskyttet mot vektorarter og andre akvatiske dyr.
- Gjennomføre biosikkerhetstiltak for å unngå spredning av smitte.
- Gi myndighetene all den informasjonen om A-sykdommen som de etterspør.
- Følge ethvert påbud fra myndighetene om sykdomsbekjempelse iht. dyrehelseforordningen og denne forordning.

Tiltakene skal gjelde inntil myndighetene kan utelukke mistanken om sykdom.

Hva plikter Mattilsynet å gjøre ved mistanke om A-sykdom? Artikkel 71-76

Ved mistanke om en kategori A-sykdom hos akvatiske dyr skal Mattilsynet umiddelbart iverksette en undersøkelse for å bekrefte eller avkrefte mistanken om sykdom. Mattilsynet skal sikre at offentlig veterinær gjennomfører, som et minimum, kliniske undersøkelser av dyrene, og prøveuttak for laboratorieundersøkelser.

Mattilsynet skal sette anlegget under offisiell overvåkning, og umiddelbart iverksette følgende tiltak for å forhindre spredning av sykdommen:

- Forby forflytninger av akvakulturdyr fra og til anlegget.
- Forby unødvendige forflytninger av kjøretøyer og utstyr fra anlegget.
- Forby slaktning av akvakulturdyr til humant konsum.
- Hvis teknisk mulig og nødvendig, påby isolasjon av alle akvakulturdyr.
- Hvis praktisk mulig, iverksette tiltak for å kontrollere fugler og andre predatorer.

Mattilsynet kan påby avliving av listeførte arter på et anlegg med mistanke om smitte, forutsatt at alle nødvendige biosikkerhets- og andre risikoreduserende tiltak er gjennomført for å forhindre smitte fra anlegget.

Mattilsynet skal, basert på unntak fra bestemmelsene i animaliebiproduktforskriften og etter å ha foretatt en risikovurdering, gi tillatelse til forflytning av akvatiske dyr. Tillatelsen kan gis når formålet med forflytningen er umiddelbar avliving i et dertil godkjent slakteri eller anlegg godkjent for behandling eller avhending av biprodukter av kategori 1 eller 2. Videre hvis alle nødvendige biosikkerhets- og andre risikoreduserende tiltak er gjennomført for å forhindre smitte fra anlegget.

Animalske biprodukter fra døde akvakulturdyr, som har dødd eller blitt avlivet iht. disse bestemmelsene, inkludert bløtdyrskall med innmat, skal behandles eller avhendes som biprodukter i kategori 1 eller 2, jf. animaliebiproduktforskriften.

Ved mistanke om en kategori A-sykdom, skal Mattilsynet påby og sikre at driftsansvarlig, uten opphold, oppretter og oppdaterer en liste over

- alle arter, kategorier og mengder (antall, volum eller vekt) av akvakulturdyr som holdes i anlegget,
- ethvert produkt, materiale eller forbindelse som kan antas å være forurenset, eller som kan antas å være smitteførende for en kategori A-sykdom og
- daglig registrering av mortalitet i hver epidemiologisk enhet i anlegget.

I anlegg med mistanke om sykdom skal det gjennomføres en epidemiologisk undersøkelse som beskrevet i dyrehelseforordningens artikkel 57. Offentlig veterinær, skal som et minimum, analysere opplysningene registrert av driftsansvarlig iht. dyrehelseforordningens artikkel 186(1).

Ved mistanke om spredning av en kategori A-sykdom til andre anlegg, skal Mattilsynet også gjennomføre undersøkelser i disse. Undersøkelsene skal som et minimum inkludere kliniske undersøkelser av dyrene, og prøveuttak for laboratorieundersøkelser.

Basert på en risikovurdering, skal relevante bekjempelsestiltak som er iverksatt utvides og gjøres gjeldende også for anlegg som

- tilhører samme segment som anlegget med mistanke om smitte,
- på grunn av avstand eller hydrodynamiske eller topografiske forhold har forøket risiko for å bli smittet eller
- har direkte epidemiologisk forbindelse med det mistenkt smittede anlegget.

Mattilsynet kan opprette en restriksjonssone rundt anlegg med mistanke om utbrudd av kategori A-sykdom, hvor foreløpige bekjempelses- og biosikkerhetstiltak for å forhindre spredning av sykdommen er iverksatt. Følgende forhold bør legges til grunn:

- Anleggets beliggenhet i et område med andre anlegg, som holder listeførte arter.
- Forflytninger av dyr i nærheten av anlegget med mistanke om smitte.
- Forsinkelser i den offisielle bekreftelsen av sykdommen.
- Utilstrekkelig informasjon om sykdommens opprinnelse og mulige introduksjonsveier.
- Sykdommens profil, især hvordan og hvor fort sykdommen er blitt introdusert og hvor befestet den er.

I tilfelle mistanke om en kategori A-sykdom oppstår i en næringsmiddel- eller fôrvirksomhet, ekspedisjonssentral, rensesentral, grensekontrollstasjon, biproduktanlegg, eller andre steder, inkludert transportmidler, skal Mattilsynet iverksette tilsvarende tiltak som beskrevet ovenfor for anlegg med mistanke om smitte. Hvis nødvendig, skal også ytterligere tiltak iverksettes for å forhindre spredning av sykdommen fra mistenkte anlegg, steder eller dyr. Disse tiltakene skal også gjelde for opprinnelsesanleggene og stedene til de nevnte dyrene og produktene.

<p>Hva plikter Mattilsynet å gjøre ved bekreftet utbrudd av en A-sykdom? Artikkel 77-84</p>

Mattilsynet skal bekrefte et utbrudd av en kategori A-sykdom hos akvakulturdyr, når vilkårene beskrevet i forordning (EU) 2020/689 er oppfylt.

Etter at utbruddet er offisielt bekreftet skal Mattilsynet, i tillegg til de foreløpige tiltakene iht. artiklene 72 og 73, pålegge følgende tiltak i det smittede anlegget:

- Listeførte arter av fisk og krepsdyr skal avlives.

- Listeførte bløtdyr skal tas ut av vannmassene.
- Avlivede og fjernede dyr skal behandles iht. animaliebiproduktforskriften.
- Avliving, fjerning og videre håndtering gjøres enten på det smittede anlegget eller på et dertil godkjent slakteri- eller biproduktanlegg.
- Akvakulturdyr av ikke listeførte arter skal så fort som mulig avlives eller slaktes for humant konsum. Bløtdyr skal tas ut av vannmassene.
- Det skal iverksettes relevante tiltak for å begrense mulig spredning av sykdom til og fra ville akvatiske dyr, som kan ha epidemiologisk forbindelse med det smittede anlegget.
- Alle mulig smitteførende produkter, materialer eller forbindelser skal isoleres inntil de er håndtert iht. animaliebiproduktforskriften eller rengjort og desinfisert iht. denne forordnings artikkel 80. Fôrmateriale og annet materiell, som ikke egner seg for rengjøring og desinfeksjon, fjernes og avhendes under tilsyn av offentlig veterinær.

Mattilsynet skal kontrollere at transporten av animalske produkter og biprodukter fra det smittede anlegget skjer i henhold til animaliebiproduktforskriften. Tilsvarende skal Mattilsynet for å forhindre spredning, kontrollere at transporten av fôrmateriale og annet materiell skjer i henhold til Mattilsynets pålegg om biosikkerhet.

Mattilsynet kan, basert på en risikovurdering, gjøre unntak fra kravet om avliving og uttak av listeførte arter, ved bekreftelse av en kategori A-sykdom. Fisk eller krepsdyr kan slaktes, og bløtdyr høstes for konsum på det smittede anlegget, eller i et dertil godkjent slakteri. Dette forutsetter at relevante biosikkerhets- og risikoreduserende tiltak gjennomføres for å forhindre spredning av sykdommen. Alle animalske biprodukter som følger av nevnte unntak skal behandles iht. animaliebiproduktforskriften.

Mattilsynet kan, basert på en risikovurdering, gjøre unntak fra påbudet om avliving, slakting eller uttak av dyr av ikke listeførte arter, forutsatt at relevante risikoreduserende tiltak gjennomføres for å forhindre spredning fra anlegget.

Videre kan Mattilsynet, basert på en risikovurdering, og på bestemte vilkår gitt i forordningens artikkel 83, tillate at animalske produkter fra anlegget omsettes.

For listeførte arter som holdes for vitenskapelige formål, eller for bevaring av truede arter, kan Mattilsynet også gjøre unntak fra påbudet om avliving, slakting eller uttak av dyr. Et slikt unntak forutsetter

- at den aktuelle medlemsstatens eller andre medlemsstaters dyrehelsestatus ikke er truet,
- at alle biosikkerhetstiltak i henhold til forordningens artikkel 78 er gjennomført for å forhindre spredning av smitte,
- at akvakulturdyr av listeførte arter omfattet av unntaket holdes på anlegg hvor nødvendige biosikkerhetstiltak er gjennomført og
- at dyrene er omfattet av utvidet overvåkning og laboratorieundersøkelser, og ikke forflyttes før laboratorieprøvene har vist at dyrene ikke utgjør noen fare for spredning av smitte.

Mattilsynet skal pålegge driftsansvarlige umiddelbart å gjennomføre rengjøring og desinfeksjon av

- anlegget, i det omfang som myndighetene vurderer som teknisk mulig,
- alt utstyr på anlegget, herunder utstyr til fôring, sortering, behandling, vaksinerings og arbeidsfartøyer mm.,

- alt produksjonsrelatert utstyr, herunder bur, nett, stativer, sekker og langliner mm.,
- alt beskyttelsestøy eller sikkerhetsutstyr som brukes av driftsansvarlige og besøkende og
- alle transportmidler, inkludert tanker og annet utstyr som brukes til forflytninger av smittede dyr eller personell, som har vært i kontakt med smittede dyr.

Rengjøring og desinfeksjon som beskrevet ovenfor skal utføres iht. en arbeidsbeskrivelse som Mattilsynet og driftsansvarlig har blitt enige om, og under overvåkning av en offisiell veterinær.

Mattilsynet skal etter gjennomført vask og desinfeksjon pålegge driftsansvarlig å brakklegge anlegget i et tidsrom som angitt i forordningens vedlegg VIII.

Basert på resultater fra gjennomførte undersøkelser i iht. artikkel 71, og en risikovurdering skal noen eller alle bekjempelsestiltak som er iverksatt utvides og gjøres gjeldende også for anlegg som

- tilhører samme segment som anlegget med mistanke om smitte,
- på grunn av avstand, hydrodynamiske eller topografiske forhold har forøket risiko for å bli smittet, eller
- har direkte epidemiologisk forbindelse med det mistenkt smittede anlegget.

Mattilsynet kan tillate at animalske produkter fra et smittet anlegg omsettes (unntak iht. artikkel 78(5)), hvis følgende vilkår er oppfylt:

- Fisk skal være slaktet og sløyd før avsendelse.
- Bløtdyr og krepsdyr skal være fult sporbare og avsendes som ikke-levedyktige.

Når rensing er nødvendig før videre bearbeiding og omsetning, skal den gjøres på en dertil godkjent næringsmiddelvirksomhet eller i et renseanlegg som kan garantere biosikkerheten.

De fremstilte animalske produktene kan bare gå til sluttforbruker eller bearbeiding i et dertil godkjent anlegg.

Ved bekreftet sykdom av kategori A på et næringsmiddel- eller fôrforetak, rensesentral, ekspedisjonssentral, grensekontrollstasjon eller annet relevant sted, inkludert transportmiddel, skal tiltakene som beskrevet i artiklene 78, 80, og 81 iverksettes.

Ved behov kan Mattilsynet pålegge ytterligere tiltak for å forhindre spredning av smitte. Tiltakene skal også iverksettes i opprinnelsesanleggene til dyr og produkter fra de nevnte anleggene eller stedene.

Generelle bekjempelsestiltak i restriksjonssonen, artikkel 85-86:

Ved offisiell bekreftelse av utbrudd av en kategori A-sykdom på et anlegg, næringsmiddel- eller fôrforetak, virksomhet for animalske biprodukter eller annet relevant sted, inkludert transportmiddel, skal Mattilsynet umiddelbart opprette en restriksjonssone rundt det rammede anlegget eller stedet som inkluderer

- en vernesone rundt anlegget eller stedet hvor kategori A-sykdommen er bekreftet,
- en overvåkningsone rundt vernesonen og

- om nødvendig, og basert på kriteriene i dyrehelseforordningens artikkel 64(1), ytterligere restriksjonssoner rundt eller grensende til de etablerte verne- og overvåkningssonene for anlegget eller stedet

Sonenes størrelse skal fastsettes i hvert enkelt tilfelle og ta hensyn til de faktorer som påvirker risikoen for spredning av sykdommen, herunder

- resultater fra den epidemiologiske undersøkelsen i dyrehelseforordningens artikkel 57,
- relevante hydrodynamiske data,
- kriterier nærmere angitt i dyrehelseforordningens artikkel 64(1) og
- kriterier gitt i denne forordnings vedlegg XIV.

I tilfelle to eller flere restriksjonssoner overlapper hverandre på grunn av ytterligere utbrudd av sykdommen, skal Mattilsynet tilpasse de opprinnelige sonenes grenser.

Mattilsynet kan gjøre unntak fra kravet om å opprette en restriksjonssone. Dette kan gjøres på bakgrunn av særskilte geografiske, hydrodynamiske og epidemiologiske forhold, og etter å ha foretatt en risikovurdering hvor det tas hensyn til sykdomsprofilen.

Mattilsynet kan også opprette en restriksjonssone bestående av en vernesone uten tilstøtende observasjonssone, eller unnlate å opprette en restriksjonssone når en kategori A-sykdom er bekreftet på et næringsmiddel- eller fôrforetak, rensesentral, ekspedisjonssentral, grensekontrollstasjon, virksomhet for animalske biprodukter eller annet sted, inkludert transportmiddel. Videre kan Mattilsynet, gjøre unntak fra bestemmelsene i dette kapittel i de ytterligere restriksjonssonene.

Mattilsynet skal, uten opphold, opprette og holde en oppdatert liste over alle anlegg som holder listeførte arter i restriksjonssonen, med opplysninger om arter, kategorier og estimert antall dyr på hvert anlegg.

I anlegg lokalisert i restriksjonssonen kan Mattilsynet, basert på epidemiologiske data eller andre relevante bevis, og etter å ha gjennomført en risikovurdering, pålegge å avlive, eller slakte for humant konsum, dyr av listeførte arter. Tilsvarende kan bløtdyr av listeførte arter fjernes fra vannmassene for konsum.

Ethvert uttak av prøver i anlegg med listeførte arter i restriksjonssonen for andre formål enn for å bekrefte eller avkrefte mistanke om A-sykdom skal godkjennes av Mattilsynet.

Bekjempelsestiltak i vernesonen, artikkel 87-97:

Mattilsynet skal pålegge driftsansvarlige i de øvrige anleggene i vernesonen, som holder akvakulturdyr, å gjennomføre som et minimum følgende tiltak for å forhindre videre smittespredning:

- Uten opphold oppdatere listen i henhold til i artikkel 73(1).
- Gjennomføre passende tiltak for å begrense spredning av sykdommen til og fra ville akvatiske dyr, som kan ha epidemiologisk forbindelse med anlegget.
- Forhindre forflytninger av akvatiske dyr fra anlegget, hvis ikke godkjente av Mattilsynet.
- Gjennomføre hensiktsmessige biosikkerhetstiltak ovenfor alle produkter, utstyr, materiell eller andre forbindelser som kan antas å spre smitte.

- Redusere antall besøkende til det absolutt nødvendige, for å opprettholde driften av anlegget.
- Når praktisk mulig gjennomføre vask og desinfeksjon av anleggets inn- og utganger.

Mattilsynet skal pålegge og overvåke at driftsansvarlige i alle anlegg med listeførte arter i vernesonen, bearbeider eller avhender biprodukter fra akvakulturdyr etter animaliebiproduktforskriften.

Mattilsynet kan basert på en risikovurdering bestemme at tiltakene ovenfor kun skal gjelde for listeførte arter av akvakulturdyr.

Når en A-sykdom er offisielt bekreftet, skal Mattilsynet sikre at offisiell veterinær, uten unødig opphold, gjennomfører minimum ett besøk i alle akvakulturanlegg i vernesonen. Anlegg som Mattilsynet vurderer å ha høyest risiko for introduksjon eller spredning av smitte skal prioriteres først.

Ved besøkene skal den offisielle veterinæren, som et minimum

- kontrollere dokumenter og registreringer,
- verifisere de gjennomførte biosikkerhetstiltakene iht. artikkel 87,
- foreta kliniske undersøkelser av listeførte akvakulturdyr og
- ta ut prøver for laboratorieundersøkelser hvis nødvendig, for å avkrefte eller bekrefte diagnosen.

Mattilsynet kan for å følge opp situasjonen pålegge ytterligere besøk av veterinær på anleggene. Mattilsynet skal føre journal over sine aktiviteter og resultatene av disse.

Mattilsynet skal innenfor vernesonen forby

- forflytninger av listeførte akvakulturdyr mellom anlegg,
- forflytninger av akvatiske dyr inn i og ut av sonen,
- enhver forflytning fra anlegg i vernesonen, når det gjelder transportmidler, utstyr, produkter, materiale eller forbindelser, som kan overføre smitte,
- transport av akvakulturdyr med brønnbåter gjennom sonen og
- avsendelse av ikke bearbejdede biprodukter fra alle arter av akvakulturdyr fra anlegg i sonen

Mattilsynet kan basert på en risikovurdering utvide disse forbudene til å gjelde også ikke listeførte arter og deres produkter.

Mattilsynet kan gjøre unntak fra ovenfor nevnte forbud om forflytninger og transport, forutsatt at særskilte vilkår iht. artiklene 91-94 er oppfylt. I tillegg må Mattilsynet sikre at følgende generelle vilkår oppfylles:

- Alle forflytninger skal foregå etter bestemte ruter, som avtalt med Mattilsynet, og uten avlastning eller opphold.
- Alt bytte og utslipp av vann under transporten, må foregå i områder, på anlegg eller på plasser for bytte av vann, som er godkjent av Mattilsynet.
- Transportmidlene må være konstruert og vedlikeholdt på en slik måte at de kan vaskes og desinfiseres på riktig måte.
- Transportmidlene skal vaskes før transport, samt vaskes etter transport under tilsyn av offisiell veterinær.
- Ytterligere biosikkerhetstiltak, som Mattilsynet anser som nødvendige for transporten, skal gjennomføres.

Særskilte vilkår for slakting, og forflytninger i forbindelse med slakting eller bearbeiding, av akvakulturdyr av listeførte arter fra anlegg innenfor vernesonen (artikkel 91):

Akvakulturdyr fra anlegg i vernesonen som holder listeførte arter kan

- slaktes på anlegget forutsatt at Mattilsynets pålagte biosikkerhetstiltak etterleves,
- flyttes for umiddelbar slakting i et dertil godkjent anlegg og
- i tilfelle bløtdyr, høstes og flyttes til et dertil godkjent anlegg, for rensing hvis nødvendig, samt videre bearbeiding

Mattilsynet kan, etter å ha foretatt en risikovurdering basert på relevante epidemiologiske data, begrense tiltakene ovenfor til kun å gjelde anlegg som holder akvakulturdyr av arter listeført i tredje kolumne av vedlegget til forordning (EU) 2018/1882 (kategoriseringsforordningen).

Godkjenning til forflytning for umiddelbar slakting kan gis forutsatt at tilsynsansvarlig Mattilsyn

- er underrettet om den planlagte forsendelsen til slakteriet, samt har bekreftet at de mottar dyrene,
- overvåker og bekrefter utført slakting til avsendende Mattilsyn,
- sikrer at akvakulturdyrene av listeførte arter som kommer fra vernesonen holdes adskilt fra akvakulturdyr av listeførte arter, som kommer fra områder utenfor vernesonen, og at de slaktes eller bearbeides adskilt fra disse,
- overvåker slaktingen og/eller bearbeidingen,
- sikrer at rengjøring og desinfeksjon av lokalitetene er utført, før akvakulturdyr fra anlegg utenfor vernesonen slaktes eller bearbeides,
- sikrer at animalske produkter fra akvakulturdyrene oppfyller kravene til omsetning iht. forordningens artikkel 92 og
- sikrer at animalske biprodukter fra slakting eller bearbeiding behandles eller avhendes iht. animaliebiproduktforskriften.

Mattilsynet kan tillate omsetning av animalske produkter av listeførte arter produsert i ikke smittede anlegg i vernesonen på følgende særskilte vilkår:

- Fisken skal være slaktet og sløyd før avsendelse.
- Bløtdyr og krepsdyr må være fullt sporbare og prosessert til ikke-levende produkter før avsendelse. For alle produktene gjelder at de skal enten være tiltenkt forbruker for direkte konsum, eller for videre bearbeiding i et dertil godkjent anlegg.

Mattilsynet kan på vilkår godkjenne transport av ubearbeidede animalske biprodukter fra akvakulturdyr av listeførte arter, fra anlegg i vernesonen, til anlegg for bearbeiding iht. animaliebiproduktforskriften.

Mattilsynet kan, basert på en risikovurdering, gjennomføre risikoreduserende tiltak i vernesonen gjeldende for

- kommersielt fiske eller fritidsfiske,
- annen aktivitet relatert til akvatiske dyr, som kan utgjøre en risiko for spredning av sykdom og
- transport av servicebåter, som brukes for vedlikeholdsarbeid og behandling av akvatiske dyr.

Innenfor rammen av disse tiltakene kan Mattilsynet påby vask og desinfeksjon av utstyr som har vært brukt i vannmasser i vernesonen.

I næringsmiddel- eller fôrforetak, rensesentraler, ekspedisjonssentraler, grensekontrollstasjoner, virksomheter for animalske biprodukter eller andre steder, inkludert transportmiddel, skal Mattilsynet gjennomføre tiltak som beskrevet i artiklene 87-93. Mattilsynet kan også pålegge ytterligere tiltak tilpasset den konkrete situasjonen, for å forhindre spredning av sykdommen innenfor og fra vernesonen.

Mattilsynet skal fastsette en frist for når alle infiserte dyr i et anlegg skal være fjernet. Mattilsynet kan, i den hensikt å bekjempe eller forhindre mulig smitte og basert på en risikovurdering, beslutte en slik frist også for ikke smittede anlegg i vernesonen. Etter at akvakulturdyrene er fjernet skal vask, desinfeksjon og brakklegging gjennomføres iht. artiklene 80-81. Mattilsynet skal pålegge synkronisert brakklegging av de smittede anleggene, og de eventuelt utvalgte ikke smittede anleggene. Tiden for brakklegging skal som et minimum være tidsrommet angitt i forordningens vedlegg XIII.

Mattilsynet skal opprettholde bekjempelsestiltakene i vernesonen som beskrevet inntil tiltakene om å fjerne dyr, vask, desinfeksjon og brakklegging er gjennomført iht. artikkel 96, og at det kan utelukkes smitte av sykdommen på andre anlegg i vernesonen. Når disse vilkårene er oppfylt gjennomføres tiltak som for overvåkningssonen. Disse skal gjelde for en tidsperiode som angitt i artikkel 101.

Etter at tidsperioden er avsluttet kan dyr gjeninnsettes i anlegg som tidligere har vært dekket av vernesone.

Bekjempelsestiltak i overvåkningssonen, artikkel 98-101:

I overvåkningssonen skal Mattilsynet pålegge de samme tiltak som beskrevet for vernesonen i artikkel 87, i alle anlegg som holder akvakulturdyr av listeførte arter. Offisiell veterinær skal gjennomføre relevante undersøkelser i anleggene, som beskrevet i artikkel 88(2), og vedlegg XV, punkt 1.

Mattilsynet kan pålegge følgende når det gjelder forflytninger og transport av akvakulturdyr:

- Forby all forflytning, for slakt, videre oppdrett, eller utslipp i naturen, av akvakulturdyr fra anlegg i overvåkningssonen, til områder utenfor sonen.
- Sikring av transport av listeførte akvakulturdyr innenfor eller inn til overvåkningssonen iht. kravene i artiklene 90(2) a-c og 91.
- Biosikkerhetstiltak for transporten, inkludert avlastingen på det utpekte mottaksstedet.
- Unnta fra forbudet om forflytninger ut av overvåkningssonen når dette er avtalt med Mattilsynet på mottaksstedet, forutsatt at relevante biosikkerhetstiltak gjennomføres for å forhindre spredning av sykdom.

Mattilsynet skal uten opphold, pålegge at tilsvarende tiltak, som nevnt i artiklene 98 og 99, også gjennomføres i næringsmiddel- eller fôrforetak, rensesentraler, ekspedisjonssentraler, grensekontrollstasjoner, virksomheter for animalske biprodukter eller andre relevante steder, inkludert transportmiddel, i overvåkningssonen. For å hindre spredning av kategori A-sykdommen innenfor og fra overvåkningssonen, kan Mattilsynet på de nevnte stedene påby ethvert ytterligere tiltak, som tilpasses den konkrete situasjon.

Mattilsynet skal oppheve tiltakene for sykdomsbekjempelse i overvåkningssonen når overvåkningsperioden for den aktuelle sykdommen, som angitt i punkt 2 i forordningens vedlegg XV, er gjennomført med tilfredsstillende resultat.

Tiltak for sykdomsbekjempelse hos ville akvatiske dyr, artikkel 102-109:

Ved mistanke om en kategori A sykdom, hos ville akvatiske dyr av listeførte arter skal Mattilsynet

- umiddelbart foreta en undersøkelse av ville akvatiske dyr av listeførte arter, som er fisket, fanget, innsamlet eller funnet døde, for å bekrefte eller avkrefte forekomst av sykdom,
- sikre at alle biprodukter fra ville akvatiske dyr av listeførte arter, som er mistenkt smittet, håndteres iht. animaliebiproduktforskriften,
- sikre at materiale eller forbindelse som kan antas å være forurenset av dyr som er mistenkt smittet eller biprodukter fra slike dyr, rengjøres og desinfiseres eller avhendes etter anvisninger, og under overvåkning av offentlig veterinær og
- formidle relevant informasjon til driftsansvarlige eller myndigheter som er ansvarlige for håndteringen av den berørte dyrepopulasjonen.

Ved bekreftet tilfelle av en kategori A-sykdom, hos ville akvatiske dyr av listeførte arter, skal Mattilsynet fastsette en infeksjonssone på bakgrunn av:

- Hydrodynamiske, topografiske, og epidemiologiske forhold.
- Sykdomsprofilen og den estimerte populasjonen av akvatiske dyr av listeførte arter.
- Risikofaktorer for spredning av sykdommen, særlig de som er knyttet til introduksjon av smitte på anlegg med akvatiske dyr av listeførte arter.

Mattilsynet kan tilpasse omfanget av den opprinnelige infeksjonssonen for å forhindre videre spredning av den aktuelle sykdommen, og i tilfelle ytterligere utbrudd bekreftes hos ville dyr. Mattilsynet skal umiddelbart informere driftsansvarlige, andre berørte myndigheter, veterinærer og fysisk eller juridisk personer.

I infeksjonssonen skal Mattilsynet

- gjennomføre risikoreduserende tiltak og forsterke biosikkerhetstiltakene for å forhindre smitte fra smittede dyr og den infiserte sonen,
- forby at ville akvatiske dyr av listeførte arter og animalske produkter flyttes ut av sonen,
- sikre at alle animalske produkter fra ville akvatiske dyr av listeførte arter i infeksjonssonen håndteres iht. animaliebiproduktforskriften,
- sikre at ethvert materiale eller forbindelse som kan antas å være forurenset av ville akvatiske dyr av listeførte arter i infeksjonssonen, eller av animalske biprodukter fra dyrene, rengjøres og desinfiseres eller avhendes etter anvisninger og under overvåkning av offentlig veterinær og
- forby at deler av akvatiske dyr eller materiale som kan antas å være smittet tas inn i anlegg som holder akvatiske dyr av listeførte arter, både i og utenfor infeksjonssonen, eller inn til nedbørfelt eller kystområder utenfor infeksjonssonen.

Mattilsynet kan, i den hensikt å bevare verdifullt genetisk materiale, gi unntak fra forbudet om å flytte ville akvatiske dyr av listeførte arter, og animalske produkter av disse ut av sonen. Dette forutsetter at Mattilsynet godkjenner mottagende anlegg til formålet, og at passende biosikkerhetstiltak gjennomføres for å forhindre spredning av sykdommen. Mottagende anlegg skal vurderes som omfattet av infeksjonssonen, med hensyn til kravene i artikkel 108.

Mattilsynet skal ut fra en risikovurdering avgjøre hvilke andre tiltak som er nødvendige for å utrydde eller kontrollere kategori A-sykdommen, herunder

- midlertidig stoppe aktiviteter knyttet til utsett av fisk, fiske, innsamling og fangst,
- pålegge rengjøring og desinfeksjon av fiskeredskap, båter og annet utstyr som kan antas å være smittet og
- pålegge fiske, innsamling av fangst eller andre relevante tiltak for å utrydde sykdommen.

Disse tiltakene skal avgjøres etter rådføring og i samarbeid med ekspertgruppen beskrevet i artikkel 107, øvrige myndigheter og andre berørte parter.

Mattilsynet kan bestemme at alle tiltakene beskrevet i artiklene 102-105 også skal gjelde for akvatiske dyr av ikke listeførte arter.

I henhold til dyrehelseforordningens artikkel 43(2) d) iii skal Mattilsynet opprette en operativ ekspertgruppe, ved et bekreftet tilfelle av en kategori A-sykdom. Ved utbrudd av en A-sykdom hos ville dyr skal denne ekspertgruppen bistå myndighetene ved vurderinger av den epidemiologiske situasjonen og dens utvikling. Den vil også være involvert i fastsettelsen av infeksjonssonen, og i å bestemme tiltakene og deres varighet.

I anlegg som holder listeførte arter av akvakulturdyr i infeksjonssonen, skal Mattilsynet iverksette tiltak, som beskrevet i forordningens artikkel 87. I tillegg skal Mattilsynet forby at akvakulturdyr, på anlegg innenfor infeksjonssonen, flyttes ut av sonen eller til andre anlegg innenfor sonen. Basert på en risikovurdering kan Mattilsynet begrense dette forbudet til listeførte akvakulturdyr.

Mattilsynet kan videre, basert på en risikovurdering, og etter avtale med Mattilsynet på mottakerstedet, gi tillatelse til flytting av listeførte arter ut fra den smittede sonen eller til andre anlegg innenfor sonen.

Mattilsynet skal opprettholde alle tiltakene som er beskrevet i dette kapittel inntil den epidemiologiske informasjonen viser at den berørte villdyrpopulasjonen ikke lenger utgjør noen risiko for spredning av sykdommen, og den operative ekspertgruppen anbefaler at tiltakene oppheves.